

Motion till riksdagen 2018/19:700

av **Lawen Redar och Anna Vikström (båda S)**

Samtyckeskultur

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att stärka samtyckeskulturen i samhället och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den 23 maj 2018 röstade riksdagen igenom en ny våldtäktslag baserad på frivillighet. Lagen innebär att det inte längre krävs inslag av misshandel, hot, tvång eller egenhändighet för att gärningen ska anses utgöra en våldtäkt. Inte heller behöver någon befinna sig i en särskild utsatt situation. Straffbarheten utgår från avsaknad av frivilligt deltagande, eller samtycke som det har kommit att kallas i den allmänna debatten.

Utöver frivilligheten är det straffbart att genomföra gärningen oaktsamt. Det innebär att gärningspersonen kan göra sig skyldig fastän personen inte har agerat uppsåtligt. För ett modernt jämställt samhälle är detta en nödvändighet och de allra flesta delar uppfattningen att straffrätten har en särskild roll i att förklara och därmed förändra klandervärda beteenden.

Syftet med lagen var främst att komma åt de fall då brottsoffren drabbats av ett tillstånd som kallas frozen fright, dvs. då rädslan gör att kroppen inte klarar av att göra motstånd. Brottsbalken har fått två nya brott som utökat kriminaliseringen i sexualbrottskapitlet, men trots det kommer mer att behöva göras.

Under år 2017 anmäldes drygt 22 000 sexualbrott, varav 7 370 rubricerades som våldtäkt. I 92 procent av fallen är brottsoffret, oftast en kvinna mellan 16–24 år. Därför är det helt avgörande att vi arbetar för en stark och likvärdig sex- och samlevnadsundervisning.

Mycket tyder på att unga har svårt att bedöma var gränsen går för sexuella övergrepp. Folkhälsomyndigheten kom nyligen ut med en rapport som visar att 40 procent unga uppger sig ha erfarenhet av sexuella handlingar utan samtycke. Överrepresenterade i undersökningen är tjejer, som också tar ett större ansvar när det kommer till eventuella konsekvenser av sex.

Eftersom dagens sexualundervisning brister i både omfattning och relevans, vänder sig många ungdomar till andra källor för information. Detta samtidigt som det finns ett starkt behov av samtal och kunskapsinhämtning. För en etablerad samtyckeskultur behövs förebyggande och kompetenshöjande insatser, liksom satsning på det förebyggande arbetet i skolan genom uppdaterad sexualundervisning som överensstämmer med samtyckeslagens utgångspunkter.

Lawen Redar (S)

Anna Vikström (S)